

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 39

26.2.2015.godine

Beograd

ZAPISNIK

Sa 38. sednice Komisije za žalbe održane 26.2.2015. sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni članovi Komisije: Zoran Ivošević, Petar Jeremić, Marija Kordić, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Ivan Cvejić, Zlatko Čobović, Božo Prelević i Predrag Azdejković.

Odsutni članovi Komisije: Ljiljana Smajlović

Ostali prisutni: Ljibica Đukanović iz advokatske kancelarije Stojković&Prekajski, koja zastupa „Blic“, Stefan Ćurdo iz advokatske kancelarije Boža Prelevića, i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Balkanske istraživačke mreže BIRN na tekst objavljen u dnevnom listu „Informer“
2. Razmatranje žalbe Jelena Marjanović na tekst objavljen u dnevnom listu „Blic“
3. Razmatranje žalbe Ministarstva kulture i informisanja na fotografiju objavljen u dnevnom listu „Kurir“
4. Razmatranje žalbe Aleksandra Obradovića na tekstove objavljene u dnevnom listu „Kurir“
5. Razmatranje žalbe Jasmine Mandić na tekst objavljen na portalu „Naša Grocka info“
6. Razmatranje žalbe Bojana Pajtića na tekst objavljen u dnevnom listu „Blic“
7. Razmatranje žalbe „Južnih vesti“ na fotografiju objavljen u „Narodnim novinama“
8. Razmatranje žalbe „Južnih vesti“ na tekst objavljen na „Gradskom portalu 018“
9. Razmatranje žalbe „Južnih vesti“ na tekst objavljen u dnevnom listu „Alo“

1. Žalbu Savetu za štampu podneo je Slobodan Georgijev, glavni i odgovorni urednik Balkanske istraživačke mreže BIRN, zbog, kako je naveo, niza netačnih informacija, kleveta, paušalnih i ničim potkrepljenih optužbi, u tekstu kojim se BIRN označava kao deo „medijske mafije“, koja u ime EU „reketira“ po Srbiji. U toku rasprave, Zoran Ivošević je rekao da je sve za šta „Informer“ optužuje BIRN prisutno u njihovom tekstu, pisanom očigledno pod jakim političkom uticajem. On je naglasio da su u tekstu iznete neosnovane optužbe i klevete, čime su povređene odredbe Kodeksa koje se odnose na istinitost izveštavanja, ali da veruje da je „Informer“ povredio i odredbe iz poglavlja o

nezavisnosti od pritiska, jer neobjektivno i netačno izveštava pod uticajem određenih političkih interesa. Petar Jeremić je kazao da nema sumnje da je „Informer“ prekršio Kodeks novinara, ali je istakao i da smatra malo licemernim to što se BIRN u žalbi poziva i na odredbu da novinar ne sme da prećutkuje činjenice od bitnog značaja za tekst. Upravo BIRN je u svom tekstu, koji je povod za „Informerovo“ pisanje, izostavio jednu veoma bitnu činjenicu, rekao je Jeremić. Posle kraće rasprave, članovi Komisije su jednoglasno odlučili da „Informeru“ izreknu javnu opomenu“.

2. Pre rasprave o samoj žalbi, Komisija je razmatrala zahtev advokata „Blica“ da se žalba odbaci jer Jelena Marjanović, prema pravilima rada Saveta za štampu, nije ovlašćena da podnese žalbu u ime svog pokojnog supruga. Odlučeno je da se žalba prihvati, jer je Komisija već dva puta ranije razmatrala žalbe članova porodica osoba koje više nisu žive, pošto se ono što je objavljeno o pokojniku tiče i njih. Zaključeno je, međutim, da bi u Poslovniku o radu Komisije za žalbe trebalo malo izmeniti odredbe o tome ko ima pravo da podnese žalbu, koje su dosta krute. Supruga ubijenog Aleksandra Marjanovića, žalila se na deo teksta u kojem se njen suprug pominje kao jedan od članova gupe bajkera, ubijen zbog „zelenašenja“. Petar Jeremić je ocenio da antrfileom na koji se žalba odnosi Kodeks nije prekršen, ali da bi njegovo mišljenje bilo sasvim drugačije da Komisija odlučuje o celom tekstu, za koji je rekao da je puko „plasiranje policijske priče“. Sličan stav imao je i Vlado Mareš koji je takođe ocenio da je reč o „bujno izmaštanom policijskom tekstu“. Kad je reč o delu teksta na koji je podneta žalba, Predrag Azdejković je smatrao da je Kodeks prekršen i da je bilo dovoljno samo da se novinar ogradio jednim „navodno“. Ostali članovi Komisije saglasili su se da to svakako treba navesti u obrazloženju odluke, ali je većina smatrala da je, po svemu sudeći, informacija o tome čime se Marjanović bavio dobijena od kredibilnog izvora iz policije i proverena, odnosno novinar je postupio u skladu sa odredbama o novinarskoj pažnji. Oni su zaključili i da je Jelena Marjanović trebalo da se najpre obrati redakciji i da traži objavljivanje odgovora ili ispravke. Po okončanju rasprave, Komisija je sa osam glasova „za“ i dva „protiv“ odlučila da „Blic“ nije prekršio odredbe Kodeksa.

3. Ministarstvo kulture i medija podnelo je žalbu zbog, po njihovoj oceni, pornografske fotografije objavljenje na naslovnoj strani „Kurira“. Iz rasprave i odlučivanja izuzeta je Marija Kordić, koja je zamenik glavnog urednika tog lista. Po mišljenju Zlatka Čobovića, objavljena fotografija nije ni pornografska, ni uznemiravajuća, ni neprimerena, te njenim objavljivanjem Kodeks nije prekršen, dok je Vlado Mareš rekao da ovakva fotografija „ni 1955. ne bi bila smatrana pornografskom“ i dodao da ne razume moralno činstvo za koje se Ministarstvo iznenada zalaže. Božo Prevelić je rekao da bi bilo logično da se državni organi zainteresuju za sadržaj teksta koji govori o tome da pojedini političari koriste usluge elitnih prostitutki, a ne da se bave time kako je tekst ilustrovan. Zoran Ivošević je istakao da ovde postoji sukob dve vrednosti – jedna je zaštita maloletnika od pornografskih sadržaja, a druga da se javnost opomene da postoje političari koji rade ovakve stvari, što je u ovom slučaju daleko važnije. Komisija je, na kraju, jednoglasno odlučila da „Kurir“ nije prekršio Kodeks.

4. Na „Kurir“ se, u ime direktora EPS-a Aleksandra Obradovića, žalila advokatska kancelarija zbog tekstova u kojima se navodi da ima satove vredne 50.000 evra i fotografijama ilustruju podaci o kojim je satovima reč i kolike su im cene. Marija Kordić bila je isključena i iz ove rasprave i odlučivanja. U toku debate, Zoran Ivošević je naglasio da je reč o javnoj ličnosti čije je pravo na privatnost suženo i dodao da to što neki službenik iz njegovog kabineta potpiše izjavu da Obradović nema sve te satove nije nikakav dokaz. „Kurir“ je, po njegovom mišljenju, bio dužan da „kroz novinarsku pažnju dođe do novinarske istine“, što je i uradio, a Komisija za žalbe ispituje upravo ponašanje medija, a ne istražuje činjenice. On je rekao da je za utvrđivanje vrednosti satova potreban veštak. Dodao je, međutim, da list treba upozoriti da odgovor nisu objavili na odgovarajući način. Sličnog mišljenja bio je i Zlatko Čobović, koji je rekao da samo objavljivanje ovakve priče ne predstavlja kršenje Kodeksa, a koje i koliko vredne satove ima Obradović, odnosno da li je tačna njegova ili „Kurirova“ procena, Obradović može da proba da utvrdi na sudu. Božo Prelević je ukazao da je zanimljivo da u spornom tekstu ima i veoma negativnih ocena njegovog rada u EPS-u, a da mu smeta samo priča o satovima. Nešto drugačiji stav imao je Vlado Mareš koji je rekao da kad novine pišu o tome šta nose glumci i pevači, onda to nema za cilj da ih „ocrne“, dok je sasvim druga stvar kad se to piše o političarima i direktorima – tu se uvek pokušava da ukaže na to da to nije pošteno zarađeno. S druge strane, dodao je, „koliko god da sam siguran da je i ovoga puta to slučaj, mediji na to imaju pravo“. Petar Jeremić bio je izričit da je Kodeks prekršen, jer je postojala namera da se čitaocu sugerise da on te satove nije mogao da kupi od plate. Svaki direktor može tako da se „razvlači“ po medijima i da se sve što radi predstavi kao neka kriminalna aktivnost, rekao je. Posle diskusije, Komisija je sa šest glasova „za“, jednim „protiv“ i dva „uzdržana“ odlučila da „Kurir“ nije prekršio Kodeks novinara.

5. Savetu za štampu žalbu je podnela Jasmina Mandić, zamenica predsednika opštine Grocka, tvrdeći da je portal „Naša Grocka info“ objavio netačnu unformaciju da je kupila stan „posle samo dve godine“ na toj funkciji. Zoran Ivošević je rekao da je i ona javna ličnost i da je, stoga, i njeno pravo na privatnost suženo, a to što portal nije pribavio dokaz da je stan njen samo po sebi ne mora ništa da znači, jer možda zvanično i nije ona vlasnik. Rekao je takođe da je imala priliku da odgovori na pitanja novinara, ali je to odbila. Marija Kordić je rekla da je tačno da nisu podneti dokazi da je kupila stan, ali da ipak ne misli da je Kodeks prekršen jer je Mandić imala mogućnost da sve objasni. Ona je dodala da političari često odbijaju razgovor sa novinarima, a posla šalju demantije. Sličnog mišljenja bio je i Predrag Azdejković, koji je rekao da stan ne mora odmah da se uknjiži na novog vlasnika i da onda to ne može lako da se dokaže, ali da postoji sumnja da je stan kupila ako ga renovira. Ostali članovi Komisije imali su drugačije stavove. Tamara Skrozza je rekla da je jedini dokaz to što neko ko je radio u tom stanu kaže da je ona platila radove, a sve drugo što se u tekstu navodi je suprotno tome. Takođe, čak i da je kupila stan, nije jasno zbog čega bi to bio problem – „ne vidim da je to nešto nesrazmerno primanjima, ako neko ima platu veću od 100. 000 dinara, stan u Grockoj mogao je lako da kupi na kredit, na primer“. Ivan Cvejić se saglasio da je tekst zasnovan na jednom izvoru, čija se relevantnost takođe može dovesti u pitanje, dok je Petar

Jeremić naglasio da to što Jasmina Mandić nije htela da razgovara sa novinarima, ne znači da nešto krije, već verovatno samo ima loše iskustvo sa njima. Komisija je sa sedam glasova „za“ i tri „protiv“, posle rasprave, odlučila da je „Naša Grocka info“ prekršila Kodeks i izrekla javnu opomenu.

6. Žalbu Savetu podneo je Bojan Pajtić, predsednik Demokratske stranke, tvrdeći da je „Blic“ objavio neistinitu informaciju da je Vuku Jeremiću ponudio da bude kandidat opozicije na predsedničkim izborima 2017. godine, uprkos tome što je on to demantovao, kao i da nije objavljen njegov odgovor na taj tekst. Marija Kodrić je navela da svi novinari znaju da nekad, naročito političarima, nije u interesu da se nešto objavi i ne žele da to potvde, a novinar ima potvrdu iz pet izvora da je to tačno. Takvu informaciju, naravno, ima pravo da objavi. Za demati koji je upućen rekla je da je „politički traktat“ koji i nije za objavljivanje. Zlatko Čobović je rekao da Pajtić nije imao razloga da se žali, jer su ga iz redakcije „Blica“ pozvali, on je rekao šta ima i to je verno preneto. Zoran Ivošević je naglasio da postoji interes javnosti da se takva informacija objavi, a što Pajtić to ne želi, to je njegova stvar. List je doslovno preneo sve što je rekao, a ne vidi zašto bi se samo njemu verovalo. Po mišljenju Ivana Cvejića i ovde se uočava nešto što je prilično uobičajeno za političare – da veruju da je to što oni kažu presudno za odluku da li će se tekst uopšte pisati. Oni su, kako je rekao, ubeđeni, da saopštavaju konačnu istinu i da nema razloga da se mediji dalje time bave. Zbog toga je Komisija jednoglasno odlučila da Kodeks nije prekršen.

7. Predrag Blagojević, glavni i odgovorni urednik portala „Južne vesti“, podneo je žalbu zbog toga što su „Narodne novine“, bez saglasnosti nosioca autorskih prava i navođenja izvora, preuzele i objavile fotografiju sa tog portala. Komisija je, kao i u svim sličnim slučajevima do sada, jednoglasno odlučila da „Narodnim novinama“ izrekne javnu opomenu .

8. Predrag Blagojević podneo je žalbu i na „Gradski portal 018“, koji je sa „Južnih vesti“ neovlašćeno preuzeo tekst i fotografiju, ne navodeći izvor. Kao i u prethodnom slučaju, Komisija je jednoglasno izrekla javnu opomenu zbog nepoštovanja autorstva.

9. Predrag Blagojević naveo je u žalbi Savetu za štampu da je list „Alo“ , uz neznatne izmene, u celosti prepisao tekst sa tog portala, dok je samo ispod fotografije uz tekst navedeno da je preuzeta iz „Južnih vesti“. Komisija je i u ovom slučaju, zaključujući da je reč o potpuno istom tekstu odlučila da je „Alo“ prekršio Kodeks.

Sednica je završena u 19.30 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Ivan Cvejić